

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/375/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313222270
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1313222270.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členov senátu JUDr. Blanky Malichovej a Mgr. Adely Unčovskej, právnej veci žalobkyne: A. P., bytom J. Č.. XX, proti žalovanému: Pohotovosť, s.r.o., so sídlom Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zrušení rozhodcovského rozsudku, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo dňa 24. 11.2015, č.k. 11C/207/2013-46, jednomyselne takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie sa **z r u š u j e** a vec sa **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. V napadnutom rozsudku súd prvej inštancie zrušil rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu Stály Rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. sp. zn. SR 00400/13 zo dňa 18.09.2013, žalobkyni nepriznal právo na náhradu trov konania a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh vo výške 99,50 eur.

1.2. Výrok o predmete spore právne odôvodnil § 40b zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov a skutkovo tým, že strany sporu dňa 19.12.2011 uzatvorili zmluvu o úvere medzi žalobkyňou (fyzická osoba) ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 1.400 eur a celková suma na zaplatenie predstavovala čiastku 2.616 eur. Súčasťou zmluvy boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Žalobkyňa dňa 19.12.2011 podpísala zmenku na sumu 2918,98 eur a formulárovú rozhodcovskú zmluvu. Dňa 18.9.2013 Stály rozhodcovský súd rozsudkom rozhodol, že žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému sumu vo výške 2.518,98 eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 2.918,90 eur od 12.01.2012 do 20.02.2013, zo sumy 2.868,98 eur od 21.02.2013 do 20.03.2013, zo sumy 2.818,98 eur od 21.03.2013 do 19.04.2013, zo sumy 2.768,98 eur od 20.04.2013 do 20.05.2013, zo sumy 2.718,98 eur od 21.05.2013 do 20.06.2013, zo sumy 2.668,98 eur od 21.06.2013 do 19.07.2013, zo sumy 2.618,98 eur od 20.07.2013 do 13.08.2013, zo sumy 2.568,98 eur od 14.08.2013 do 17.09.2013, zo sumy 2.518,98 eur od 18.09.2013 do zaplateniam, zákonným úrokom vo výške 6 % p.a. zo sumy 2.918,98 eur od 27.12.2012 do 20.02.2013, zo sumy 2.868,98 eur od 21.02.2013 do 20.03.2013, zo sumy 2.818,98 eur od 21.03.2013 do 19.04.2013, zo sumy 2.768,98 eur od 20.04.2013 do 20.05.2013, zo sumy 2.718,98 eur od 21.05.2013 do 20.06.2013, zo sumy 2.668,98 eur od 21.06.2013 do 19.07.2013, zo sumy 2.618,98 eur od 20.07.2013 do 13.08.2013, zo sumy 2.568,98 eur od 14.08.2013 do 17.09.2013, zo sumy 2.518,98 eur od 18.09.2013 zo zaplatenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania vo výške 603,60 eur, a to všetko v mesačných splátkach vo výške 200 eur. Vo zvyšnej časti návrh zamietol.

1.3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa podala žalobu v zákonnej lehote v zmysle ustanovenia § 41 zákona. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že rozhodca nepovažoval predmetný vzťah za spotrebiteľský (z dôvodu, že žalobkyňa vystupovala ako živnostník) a ani neskúmal platnosť zmluvy o úvere z pohľadu ustanovení Občianskeho zákonníka, zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách. Keďže okolnosť, že žalobkyňa mala pri

uzatváraní zmluvy o úvere vystupovať ako živnostník nevyplývala zo žiadneho listinného dôkazu (naopak, v zmluve o úvere bola žalobkyňa identifikovaná rodným číslom), súd prvej inštancie konštatoval, že v prípade posudzovanej zmluvy o úvere ide jednoznačne o spotrebiteľskú zmluvu. Rozhodcovská zmluva zo dňa 19.12.2011, ktorá bola uzavretá v ten istý deň ako zmluva o úvere, je formulárovou zmluvou, listina bola dopredu žalovaným naformulovaná, vytlačená, žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej obsah, bola jej predložená len ku podpisu. V tomto prípade sa nejednalo o individuálne dohodnutú zmluvu a to napriek tomu, že je osobitnou zmluvou a nie je súčasťou všeobecných dojednaní. Žalobkyňa nemala možnosť ovplyvniť jej obsah, žalovaný mal jej znenie vopred pripravené a bola to jeho vôľa riešiť všetky spory pred rozhodcovským súdom. Súd prvej inštancie mal za to, že takéto dojednanie nemá charakter individuálne dojednanej zmluvnej podmienky, a preto ju možno považovať za neprijateľnú podmienku. V predmetnej veci potom došlo k porušeniu ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c/, g/ zákona č. 244/2002 Z.z., formuláciou rozhodcovskej zmluvy bola porušená zásada rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná so spotrebiteľom, žalobkyni ako spotrebiteľke nebolo umožnené riešenie sporu pred všeobecným súdom a platnosť rozhodcovskej zmluvy poprela. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v posudzovanom prípade došlo ku porušeniu všeobecne záväzných predpisov na ochranu spotrebiteľa, pri rozhodovaní rozhodcovského súdu došlo ku porušeniu ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka, v súvislosti s dojednaním neprijateľných zmluvných podmienok, ktoré neboli dojednané individuálne.

1.4. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods.1 zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení účinnom do 30.6.2016 (ďalej „O.s.p.“) pri prihliadnutí na to že v konaní úspešná žalobkyňa si náhradu trov konania v zákonnej lehote nevyčísliła a zo spisu jej žiadne trovy nevyplývajú.

1.5. Keďže žalobkyňa bola v konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov, súd prvej inštancie podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov uložil žalovanému povinnosť zaplatiť súdny poplatok za žalobu vo výške 99,50 eur.

2. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný namietajúc, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 221 ods.1 písm. f/ O.s.p. tým, že súd prvej inštancie odňal strane sporu možnosť konať pred súdom, pretože mu nedoručil žalobu a tým mu odňal možnosť oboznámiť sa s tvrdeniami žalobkyne a náležite na ne reagovať. Odvolateľ uviedol, že zo strany 2 rozsudku vyplýva, že sa k žalobe písomne nevyjadril a zdôraznil, že žaloba mu nebola doručená a o jej existencii ako aj približnom obsahu sa dozvedel až z odôvodnenia rozsudku. Právo strán sporu na doručenie písomnosti ostatných strán je súčasťou práva na spravodlivý proces. Nedoručenie vyjadrenia strany sporu vytvára stav nerovnosti strán sporu v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces.

3. Žalobkyňa v písomnom vyjadrení sa k odvolaniu súhlasila s rozhodnutím súdu prvej inštancie.

4. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, odvolanie podala strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je podané dôvodne.

5. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo odvolaním možné napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie, pokiaľ to nevylučoval zákon (§ 201 v spojení s § 202 O.s.p.). Odvolanie bolo prípustné proti rozhodnutiu len z dôvodov uvedených v § 205 ods.2 O.s.p.. Odvolanie žalovaného vyvolalo v danom prípade účinok, ktorý zostáva zachovaný aj po 1. júli 2016 (§ 470 ods. 2 C.s.p.)- odvolateľom napadnuté rozhodnutie bolo preto možné podrobiť meritórnemu odvolaciemu prieskumu.

6. Ustanovenie § 205 ods.2 O.s.p. v znení účinnom do 30.6.2016 taxatívne určovalo dôvody, ktorými možno odôvodniť odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie. Z obsahu odvolania vyplýva, že žalovaný podané odvolanie odôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. v znení účinnom do 30.6.2016, t.j. že súd prvej inštancie mu svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom.

7. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým strane sporu odníma tie procesné práva, ktoré jej zákon priznáva. O vadu, ktorá je z hľadiska § 221 ods.1 písm. f/ O.s.p. v znení účinnom do 30.6.2016 (s účinnosťou od 1.7.2016 premetnutého do ust. § 389 ods.1 písm. b/ C.s.p.) významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane sporu procesné práva, ktoré jej právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho konania, ktoré zavinil súd svojim procesným postupom v rozpore so zákonom, spravidla vždy strane sporu konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré procesný predpis (t.j. Občiansky súdny poriadok, resp. Civilný sporový poriadok) priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane sporu. Vydanie zmätočného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie, a preto je vždy nevyhnuté takéto rozhodnutie zrušiť najmä z hľadiska ústavou garantovaného práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

8. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov, v jeho prítomnosti, a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 1 O.s.p. v znení účinnom do 30.6.2016, Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Podľa § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv.

Podľa § 79 ods.6 O.s.p. návrh na začatie konania a jeho prílohy doručí súd ostatným účastníkom do vlastných rúk. Návrh, ktorý spĺňa náležitosti podľa odseku 1 a jeho prílohy, súd odošle do 60 dní od doručenia návrhu.

9. V prejednávanom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa žalobou doručenou na súd prvej inštancie dňa 23.10.2013 proti žalovanému domáhala vydať:

- uznesenie, ktorým sa odloží vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku vydaného rozhodcom O.. A. X. zo dňa 18.9.2013 pod sp. zn. SR 00400/13, a to až do právoplatného skončenia o veci samej,
- rozsudok, ktorým sa zruší rozhodcovský rozsudok rozhodcovského súdu - Stály rozhodcovský súd spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. sp.zn. SR 00400/13 zo dňa 18.9.2013.

10. Okresný súd Bratislava III uznesením zo dňa 18.11.2013, č.k. 11C/207/2013-13 odložil vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a.s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, sp. zn. SR 00400/13 zo dňa 18.9.2013, a to až do právoplatného skončenia vo veci vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp.zn. 11C/207/2013. Označené uznesenie bolo doručené žalobkyni dňa 17.1.2014 a žalovanému dňa 20.1.2014.

11. O odvolaní žalovaného zo dňa 27.1.2014 proti v predošlom odseku označenému rozhodnutiu rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 30.4.2015, č.k. 8Co/229/2014-29 tak, že uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

12. Úpravou zákonného sudcu zo dňa 27.6.2015 bolo stranám sporu doručované uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. 4.2015, č.k. 8Co/229/2014- 29 a zároveň i predvolanie na pojednávanie

nariadené na deň 6.10.2015. Žalovaný doručil súdu prvej inštancie dňa 5.10.2015 ospravedlnenie neúčasti na pojednávaní nariadenom na deň 6.10.2015, v ktorom súhlasil s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti a konštatoval, že sa v plnom rozsahu pridržiava vyjadrení k žalobe.

13. Uznesením vyhláseným v priebehu pojednávania nariadeného na deň 6.10.2015 súd prvej inštancie odročil pojednávanie na deň 24.11.2015 s tým, že súdom bude vyžiadaný rozhodcovský spis zo Stáleho rozhodcovského súdu, Karloveské rameno 8, Bratislava, týkajúci sa sp.zn. SR 00400/13. Žalovaný bol na termín odročeného pojednávania písomne volaný a predvolanie riadne prevzal dňa 12.10.2015. Podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 20.11.2015 ospravedlnil svoju neúčasť na nariadenom pojednávaní, súhlasil s uskutočnením pojednávania v jeho neprítomnosti a napokon konštatoval, že sa v plnom rozsahu pridržiava vyjadrení k žalobe.

14. Súd prvej inštancie vec prejednal a rozhodol na pojednávaní nariadenom na deň 24.11.2015 v neprítomnosti žalovaného (§ 101 ods.2 O.s.p. v znení účinnom do 30.6.2016). Z obsahu spisu nevyplýva, že žaloba zo dňa 23.10.2013 bola spolu s prílohami žalovanému súdom prvej inštancie v súlade s § 79 ods.4 O.s.p. v znení účinnom v čase podania žaloby (od 23.12.2015 § 79 ods.6 O.s.p.) riadne doručovaná.

15. Právo strán sporu na doručenie procesných vyjadrení ostatných strán sporu (vrátane žaloby s prílohami) treba považovať za súčasť práva na spravodlivý proces. Nedoručenie žaloby s prílohami žalovanému vytvára stav nerovnosti strán sporu v konaní pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasť práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci nebola žaloba zo dňa 23.10.2013 spolu s prílohami doručená žalovanému, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné konanie pred súdom prvej inštancie považovať za spravodlivé.

16. Odvolací súd poukazuje aj na rozhodnutie ESLP zo dňa 27. apríla 2010 v prípade H. proti Slovenskej republike, v ktorom bolo poukázané na to, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania vyžaduje, aby každej strane sporu bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície vis - á - vis proti jej protistrane (pozri napr. Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-I). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého strany sporu musia dostať príležitosť nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (pozri Nideröst-Huber, citované vyššie, ods. 24).

17. Odvolací súd poukazuje aj na to, že význam požiadavky, aby bola žaloba spolu s prílohami doručená žalovanému, spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozsudok súdu. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie, aby postupom podľa § 79 ods.4 O.s.p. (od 23.12.2015 § 79 ods.6 O.s.p.) žalobu s prílohami riadne doručil žalovanému a poskytol mu možnosť vyjadriť sa k nej.

18. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva odvolateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (viď aj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 335/06), v dôsledku čoho mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 221 ods.1 písm. f/ O.s.p., resp. § 389 ods.1 písm. b/ C.s.p.). Procesná vada podľa citovaného ustanovenia je dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd, bez posudzovania vecných a právnych dôvodov vydaného rozhodnutia, napadnuté rozhodnutie zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne.

19. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p. zrušil, pretože jeho procesným postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom a podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Úlohou prvoinštančného súdu bude postupom podľa § 187 ods.1,2 C.s.p. doručiť žalobu spolu s prílohami žalovanému na vyjadrenie v určenej lehote a vychádzajúc z obsahu jeho vyjadrenia k žalobe zvoliť ďalší procesný postup v konaní.

20. O náhrade trov konania rozhodne súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods.3 C.s.p.). Vo vzťahu k výroku, v ktorom súd prvej inštancie rozhodoval o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť súdny poplatok za žalobu podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, položky 1 písm. b/ Sadzobníka súdnych poplatkov mu odvolací súd i napriek tomu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo zrušené (vrátane označeného výroku) dáva do pozornosti, že v prípade výroku ukladajúceho povinnosť na plnenie, musí byť jeho súčasťou i určenie platobného miesta a lehoty na splnenie uloženej povinnosti (§ 232 ods.1,2,3, § 234 ods. 2 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).